

Warszawa, dnia 29-08-2022 r.

**Ministerstwo
Klimatu i Środowiska
Sekretarz Stanu
Główny Konserwator Przyrody**

Małgorzata Golińska

DSA-WZE.050.1.2022.MBB
2147166.8231052.6620250

**Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu RP**

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na interpelację Pani Poseł Gabrieli Lenartowicz w sprawie podejmowanych działań wspierających polskie rodziny w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego gospodarstw domowych (nr K9INT33983) uprzejmie informuję, co następuje.

Rząd RP podjął kompleksowe działania, które służą ograniczeniu skutków wysokich cen surowców energetycznych, energii elektrycznej i ciepła. Każde z przedstawionych rozwiązań ma w jak największym stopniu złagodzić skutki trwającego obecnie kryzysu inflacyjnego oraz wspomóc tych użytkowników, którzy najbardziej potrzebują wsparcia. Działania te niosą ze sobą pozytywne skutki, które pomagają obywatelom podczas trwającego obecnie procesu transformacji energetycznej oraz wpływają na wysokość ponoszonych kosztów zaopatrzenia w energię i ciepło.

Rząd RP monitoruje obecną sytuację gospodarczą w kraju i za granicą, zdając sobie sprawę z powagi sytuacji i widząc potrzeby odbiorców, którzy najbardziej odczuwają skutki wzrostu cen nośników energii. Analizowane są możliwości wprowadzenia nowych potencjalnych mechanizmów wsparcia, które pomogą obywatelom w nadchodzącym sezonie grzewczym. W tym celu powołany został specjalny zespół międzyresortowy, którego zadaniem jest przygotowanie pakietu legislacyjnego dotyczącego ochrony konsumentów przed wysokimi cenami energii elektrycznej i ciepłej.

Rząd RP pracuje nad rozwiązaniami, które będą skierowane do grup obywateli, w zależności od stosowanego przez nich źródła ogrzewania.

Zgodnie z założeniami projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw, gospodarstwa domowe, ogrzewające się indywidualnie i korzystające z innych źródeł, niż węgiel i gaz ziemny, otrzymają jednorazowo dodatek na wybrane źródło ciepła. Będzie to 3 tys. zł, gdy głównym źródłem ogrzewania jest pellet albo inny rodzaj biomasy, jak brykiet drzewny, słoma, ziarna zbóż; 1 tys. zł dla gospodarstw, w których główne źródło ciepła jest opalane drewnem kawałkowym, 500 zł, gdy źródłem ogrzewania jest LPG oraz 2 tys. zł jeśli gospodarstwo domowe posiada kocioł na olej opałowy. W przypadku zatwierdzanych taryf dla ciepła systemowego, wprowadzone zostaną rozwiązania regulacyjne przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki polegające na ograniczeniu wzrostu tych taryf do 40 %. W zamian przedsiębiorstwa ciepłownicze, którym prezes URE zatwierdza taryfy dostaną z budżetu państwa rekompensatę, równą różnicy kosztów, jakie będą ponosić w nadchodzącym sezonie grzewczym i kosztów na koniec poprzedniego sezonu, podniesionych o 60 %. Z takiego rozwiązania skorzystają nie tylko gospodarstwa domowe, ale i wspólnoty mieszkaniowe, żłobki, szkoły, szpitale czy domy pomocy społecznej.

Rząd RP wobec znaczącego wzrostu poziomu inflacji, podjął działania osłonowe określane mianem „Tarczy antyinflacyjnej”. Pakiet ochronny przewiduje czasowe zmniejszenie obciążeń podatkowych w obrębie energii elektrycznej, gazu ziemnego, ciepła oraz paliw. W ramach dwóch tarcz antykryzysowych do końca października 2022 r. obniżono m.in. podatek VAT na energię elektryczną i ciepło do 5%, podatek VAT na gaz ziemny do 0%, a także zwolniono z podatku akcyzowego energię elektryczną zużywaną w gospodarstwach domowych (a dla pozostałych odbiorców, w związku z ograniczeniami wynikającymi z prawa europejskiego, ograniczono jej wysokość do minimalnego dozwolonego poziomu – 4,6 zł/MWh). Z rozwiązań tych skorzystają wszyscy obywatele bez konieczności składania wniosków.

Od 8 miesięcy funkcjonują rozwiązania ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2022 r., poz. 1, 202). Dodatek osłonowy dla gospodarstw domowych rekompensuje mniej zamożnym gospodarstwom domowym wzrost kosztów energii elektrycznej i gazu ziemnego, a także wzrost cen podstawowych produktów spożywczych. Ustawa ta stanowiąca jeden z elementów „Tarczy antyinflacyjnej” Rządu, przewiduje wsparcie dla ok. 6,84 mln gospodarstw domowych w Polsce w 2022 r. Rząd przeznaczył na ten cel ok. 4.7 mld zł. Wsparcie finansowe w postaci dodatku osłonowego wspomaga budżety tych gospodarstw oraz zwiększy poczucie bezpieczeństwa energetycznego i socjalnego. Zgodnie z ustawą dodatek osłonowy przysługuje osobie w jednoosobowym gospodarstwie domowym, której wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza 2100 zł oraz osobie w gospodarstwie wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekracza 1500 zł na osobę. Stawki rocznego dodatku osłonowego są zróżnicowane poprzez dokonanie podziału na 4 grupy gospodarstw domowych, gdzie wysokość wsparcia wynosi od 400 do 1150 zł. Możliwe jest uzyskanie wyższego wsparcia (25 % wyższe stawki dodatków) przez gospodarstwa domowe, które spełniają kryteria dochodowe, a jednocześnie posiadają źródła ogrzewania oparte o paliwa węglowe lub węglopochodne. Dla celów przyznawania dodatku osłonowego przyjęto tzw. zasadę „złotówka za złotówkę”, polegającą na tym, że przekroczenie progu dochodowego nie powoduje automatycznego wykluczenia z otrzymywania dodatku, a jedynie jego zmniejszenie o kwotę przekroczenia, przy czym jeżeli wyliczona w ten sposób kwota jest niższa niż 20 zł, dodatek ten nie przysługuje. Dzięki takiemu rozwiązaniu wsparciem będzie objęta większa grupa obywateli. Ustawa wprowadzająca dodatki osłonowe zakłada również wdrożenie mechanizmów wsparcia niefinansowego dla odbiorców wrażliwych energii elektrycznej i paliw gazowych, które powinny pomóc odbiorcom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej regulować należności za energię. Jest to więc realne

narzędzie minimalizowania ubóstwa energetycznego oraz wzmocnienie ochrony odbiorców wrażliwych.

Rząd RP w celu wsparcia najuboższych obywateli, którzy ogrzewają swoje gospodarstwa domowe węglem kamiennym, brykietem lub pelletem zawierającym co najmniej 85% węgla kamiennego przyjął rozwiązania zaproponowane w ustawie z dnia 22 lipca 2022 r. o dodatku węglowym, zgodnie z którymi gospodarstwu domowemu będzie przysługiwało jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 3000 zł. Kwota ta stanowić będzie znaczące wsparcie w pokryciu części kosztów wynikających ze wzrostu cen węgla na rynku. Wsparcie w postaci dodatku węglowego trafi do ok. 3,8 mln polskich gospodarstw domowych wykorzystujących do ogrzewania ww. źródła ciepła. Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz.U. z 2022 poz. 1692) obowiązuje od 12 sierpnia 2022 r. Zgodnie z przepisami wspomnianej ustawy, wnioskodawca będzie mógł złożyć wniosek w gminie właściwej do miejsca jego zamieszkania w terminie do 30 listopada br. Gmina natomiast będzie miała miesiąc od daty złożenia wniosku, aby wypłacić środki wnioskodawcy. Wzór wniosku stanowi załącznik do rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 16 sierpnia 2022 r. w sprawie wzoru wniosku o wypłatę dodatku węglowego (Dz.U. z 2022 r. poz. 1712).

Ponadto, Rząd RP wprowadził mechanizm polegający na ograniczeniu wzrostów cen gazu ziemnego dla najbardziej wrażliwych odbiorców. Ustawa z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. z 2022 r., poz. 202) zamroziła ceny gazu ziemnego dla odbiorców taryfowanych na poziomie cen zatwierdzonych przez Prezesa URE pod koniec 2021 r. Oznacza to, że pomimo okoliczności rynkowych, które wskazywałyby na konieczność podwyższenia cen gazu ziemnego w znacznie wyższym stopniu, wzrosty tych cen dla odbiorców objętych ochroną taryfową są ograniczone. Ustawa rozszerzyła także katalog odbiorców korzystających z cen taryfowanych – oprócz gospodarstw domowych, w tym w budynkach wielolokalowych, uprawnione do ochrony taryfowej zostały również jednostki świadczące kluczowe dla społeczeństwa usługi, w tym: szpitale, jednostki edukacyjne, kościoły czy ośrodki pomocy społecznej.

Rząd RP mając na celu zapewnienie bezpieczeństwa i ciągłości dostaw energii dla wszystkich odbiorców końcowych w kraju zapewnił w Polsce funkcjonowanie tzw. rynku mocy, który w horyzoncie długoterminowym przyniesie stabilne dostawy energii elektrycznej do gospodarstw domowych oraz przemysłu. Dzięki mechanizmowi każdy odbiorca energii na terenie kraju będzie mógł korzystać z energii elektrycznej w czasie i w ilości wynikających z jego potrzeb. Mechanizm stwarza zachęty inwestycyjne do budowy nowych i modernizacji istniejących jednostek wytwórczych, a także aktywizuje nowych uczestników rynku, m.in. inwestorów planujących budowę magazynów energii, co pozwoli zapobiec sytuacji niedoboru energii elektrycznej.

Rząd RP przygotował „Politykę energetyczną Polski do 2040 r.”, która wyznacza kierunki rozwoju sektora energetycznego nastawione na jego głęboką, ale również bezpieczną transformację. Podejście takie pozwoli na uniknięcie drastycznego ograniczania dotychczasowych źródeł energii, jak również gwałtownego wzrostu cen energii. Aby osiągnąć większą konkurencyjność na rynku energii elektrycznej i doprowadzić do finalnego spadku cen energii powstanie nowy system energetyczny, oparty na źródłach niskoemisyjnych, których moc będzie porównywalna z aktualnie zainstalowanymi mocami w całym systemie elektroenergetycznym. Prowadzenie transformacji energetycznej musi być zaplanowane tak, aby w pierwszych latach koniecznych zmian wzrosty cen energii były akceptowalne

dla społeczeństwa i gospodarki, przy jednoczesnym uwzględnieniu zachowania bezpieczeństwa systemu elektroenergetycznego.

W celu zapewnienia odbiorcom odpowiednich warunków do efektywnego wykorzystywania energii elektrycznej, w ustawie z dnia 20 maja 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne wprowadzono obowiązek instalacji inteligentnych liczników zdalnego odczytu u co najmniej 80% odbiorców końcowych, zgodnie z harmonogramem określonym w ustawie. Instalacja inteligentnych liczników zdalnego odczytu przyniesie liczne korzyści dla odbiorców końcowych, którzy będą mogli zarządzać swoim zużyciem energii, a przez to wpływać na poziom rachunków za energię elektryczną i poziom ponoszonych kosztów. Przedmiotowa ustawa zapewniła również równy oraz działający na przejrzystych zasadach dostęp uprawnionych podmiotów do danych pomiarowych i informacji o rynku, które są warunkiem skutecznej konkurencji na rynku energii elektrycznej. W ramach ww. ustawy stworzone zostały także ramy prawne dla funkcjonowania Centralnego Systemu Informacji Rynku Energii (CSIRE) oraz powołano Operatora Informacji Rynku Energii (OIRE). Uruchomienie systemu CSIRE przewidziane zostało na dzień 1 lipca 2024 r. Rozwiązania zawarte w ustawie przyczynią się do dalszego rozwoju rynku energii elektrycznej i pozwolą na zapewnienie odbiorcom niezakłóconego dostępu do energii. Odbiorcy energii elektrycznej zyskają bezpłatny dostęp do swoich danych pomiarowych, dzięki czemu będą mogli kontrolować jej zużycie, a w razie niedotrzymania przez przedsiębiorstwo energetyczne parametrów jakościowych dostarczanej energii lub w przypadku przerw w jej dostawie, odbiorcom będą przysługiwały automatyczne bonifikaty z tego tytułu. Dzięki temu będą mogli w dużym stopniu kształtować wysokość swoich kosztów ponoszonych za energię elektryczną. Dodatkowo operatorzy systemów dystrybucyjnych będą mogli obniżyć koszty swojej działalności, co z pewnością przełoży się na rachunki za energię elektryczną.

Rząd RP proceduje również projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii (UC74), który zawiera szereg rozwiązań służących dalszemu wzmocnieniu pozycji odbiorcy energii elektrycznej. Regulacje te dotyczyć będą możliwości zmiany sprzedawcy w 24 godziny, stworzenia dostępu do porównywarki cen, która ułatwi dokonanie wyboru najtańszej i najkorzystniejszej oferty, możliwości nabywania energii elektrycznej po cenach dynamicznych czy możliwość korzystania z usług agregatorów. Wszystkie te działania służą stworzeniu narzędzi dla odbiorców końcowych pozwalających im na wpływanie na wysokość ponoszonych kosztów energii elektrycznej. Odbiorcy energii elektrycznej zyskają także nowe prawa w zakresie umów sprzedaży. Zostaną nałożone obowiązki informacyjne na sprzedawców oraz powstaną obywatelskie społeczności energetyczne. Dodatkowo zostanie rozszerzony zakres uprawnień Koordynatora ds. negocjacji, funkcjonującego przy Prezesie Urzędu Regulacji Energetyki, do którego odbiorcy energii elektrycznej i paliw gazowych w gospodarstwach domowych mogą składać wnioski o pomoc w rozstrzygnięciu sporu z przedsiębiorstwem energetycznym. Projekt uzyskał rekomendacje Komitetu ds. Cyfryzacji, a następnie zaktualizowany projekt zostanie skierowany na Komitet ds. Europejskich.

Ponadto, art. 15a ustawy z 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2166) przewiduje dla podmiotów zobowiązanych w ramach systemu świadectw efektywności energetycznej, możliwość zrealizowania programów bezzwrotnych dofinansowań w celu współfinansowania przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej, polegających na wymianie urządzeń lub instalacji służących do celów ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej na urządzenia lub instalacje służące do celów ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej charakteryzujące się wyższą klasą efektywności energetycznej, bądź przyłączeniu do sieci ciepłowniczej. Program przyczyni się do przyspieszenia procesu modernizacji indywidualnych źródeł ciepła, będących jedną z głównych

przyczyn szkodliwego zanieczyszczenia powietrza w Polsce. Należy to uznać za istotne wsparcie dla działań mających na celu poprawę jakości powietrza w kraju. Ponadto programy dofinansowań pozwolą także na odblokowanie inwestycji proefektywnościowych u małych odbiorców końcowych (tj. gospodarstw domowych), których dotychczasową barierą był fakt, że dofinansowanie w ramach systemu świadectw efektywności energetycznej mogło być przyznane tylko dla tych przedsięwzięć, których łączna ilość średniorocznych oszczędności wynosi nie mniej niż 10 toe. Program bezzwrotnych dofinansowań został skierowany do tych odbiorców, u których niemożliwe byłoby osiągnięcie takiego progu oszczędności energii finalnej. Ilość energii finalnej, wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego, zaoszczędzonej w ciągu roku kalendarzowego przez odbiorców końcowych w wyniku realizacji wspomnianego programu oblicza się z uwzględnieniem wartości referencyjnych, bez potrzeby sporządzania audytów energetycznych dla konkretnych przedsięwzięć. W treści rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie wartości referencyjnych oszczędności energii finalnej dla przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej oraz w sprawie sposobu obliczania tych wartości (Dz.U. 2021 poz. 2172) zostały określone wartości referencyjne dla wskazanych w ustawie przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej.

Rząd RP mając na uwadze konieczność ograniczenia negatywnych skutków wzrostu cen paliw, podjął działania, mające na celu zredukowanie wzrostu rachunków odbiorców ciepła poprzez obniżenie stawki podatku od towarów i usług w odniesieniu do dostaw energii cieplnej. Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2021 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług, oraz warunków stosowania stawek obniżonych (Dz. U. z 2021 poz. 2350), stawkę podatku VAT na ciepło obniżono do 8%. Rozporządzenie wprowadzające to rozwiązanie weszło w życie z dniem 31 grudnia 2021 r., a obniżone stawki obowiązywały od 1 stycznia 2022 r. Ustawa o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług z dnia 13 stycznia 2022 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 196) wprowadziła stawkę podatku VAT dla tego rodzaju energii ustanowioną na poziomie 5%. Ustawa z dnia 7 lipca 2022 r. o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom (Dz.U. 2022 poz. 1488), wydłużyła okres stosowania obniżonej stawki podatku VAT dla energii cieplnej do dnia 31 października 2022 r.

Rząd RP biorąc pod uwagę wzrastające ceny węgla kamiennego oraz gazu ziemnego, z których w większości wytwarzane jest ciepło w Polsce, przeanalizował szereg możliwych do zrealizowania wariantów działań osłonowych przed rosnącymi cenami ciepła przenoszonymi na opłaty za ciepło i obciążające gospodarstwa domowe oraz podmioty użyteczności publicznej. W tym celu został przygotowany projekt ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw. Projekt ustawy ma na celu wprowadzenie mechanizmu ustalania przez przedsiębiorstwa energetyczne prowadzące działalność w zakresie wytwarzania ciepła, tzw. średnich cen wytwarzania ciepła z rekompensatą. Mechanizm dotyczyć będzie ciepła dostarczanego z przeznaczeniem na cele mieszkaniowe i użyteczności publicznej. Dla odbiorców tej grupy ograniczona zostaje średnia cena wytwarzania ciepła na potrzeby ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej do ustalonego poziomu. Rekompensata pozwoli na ograniczenie opłat ponoszonych przez odbiorców pomimo rosnących kosztów przedsiębiorstw energetycznych wytwarzających ciepło. Celem takiego rozwiązania jest ograniczenie negatywnych skutków społecznych i ryzyka znaczącego wzrostu ubóstwa energetycznego, wywołanych kryzysem energetycznym powodującym dynamiczne wzrosty cen paliw. Zaproponowane rozwiązanie pozwoli na zmniejszenie zagrożenia zatorami płatniczymi mogącymi dotknąć przedsiębiorstwa dostarczające ciepło, z powodu dynamicznego wzrostu cen usług świadczonych przez te podmioty, w wyniku rosnących kosztów uzasadnionych tych przedsiębiorstw. Wskazać jednocześnie należy, że mechanizm ma wpływ na wysokość cen ponoszonych przez

odbiorców ciepła i nie stanowi dodatkowego wsparcia dla samych przedsiębiorstw. Zarówno przedsiębiorstwa energetyczne posiadające koncesję i wykonujące działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania ciepła, jak i wytwórcy ciepła niemający obowiązku posiadania koncesji na wytwarzanie ciepła, które dostarczane jest do odbiorców końcowych ciepła z przeznaczeniem na cele mieszkaniowe lub użyteczności publicznej, będą miały obowiązek stosować średnią cenę ciepła z rekompensatą, w której średnia cena ciepła zostaje ograniczona do średniej ceny wytwarzanego ciepła wynoszącej w kwotach netto:

- dla źródeł ciepła zasilanych przez gaz i olej opałowy- 150,95 zł/GJ
- dla pozostałych źródeł- 103,82 zł/GJ.

Przedsiębiorstwa energetyczne posiadające koncesję na wytwarzanie ciepła samodzielnie ustalają należną rekompensatę i składają wniosek o jej wypłatę do Zarządcy Rozliczeń S.A. Wypłaty, rozliczenia i kontrola wniosków o wypłatę rekompensat należy również do Zarządcy Rozliczeń S.A.

Dla przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania ciepła nieobjętych obowiązkiem koncesyjnym lub zwolnionych z obowiązku przedkładania taryfy do zatwierdzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki, proponuje się analogiczne rozwiązanie, przy czym z uwagi na lokalny charakter tych wytwórców, obowiązek wypłaty, rozliczenia i kontroli wniosków o wypłatę rekompensat zostanie nałożony na jednostki samorządu terytorialnego właściwe ze względu na siedzibę wytwórcy ciepła. Wysokość wsparcia powiązana jest z dynamiką zmiany cen nośników energii. Rekompensaty wypłacane będą w okresie sezonu grzewczego od 1 października 2022 r. do 30 kwietnia 2023 r.

Ponadto, Rząd RP realizuje programy przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Duże zainteresowanie ma Program Priorytetowy Czyste Powietrze. Celem programu jest dofinansowanie wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy oraz przeprowadzenia niezbędnych prac termomodernizacyjnych budynków. W tym kontekście należy wspomnieć o najnowszej, trzeciej odsłonie Programu, na której realizację zamierza się przeznaczyć aż 1,95 mld zł. Ta kwota pozwoli w większym stopniu wspomóc osoby najuboższe w wymianie przestarzałego źródła ciepła, przeprowadzeniu termomodernizacji budynku czy też w zakupie nowych okien i drzwi. W trzeciej części programu przeznaczonej dla osób najuboższych przewidziano 69 tys. zł maksymalnej dotacji przy pokryciu aż 90% kosztów kwalifikowanych. Przeciętny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w tym przypadku wyniesie do 900 zł (gospodarstwa wieloosobowe) lub do 1260 zł (gospodarstwa jednoosobowe). Alternatywą do dochodowego kryterium kwalifikowalności będzie też ustalone prawo do otrzymywania przez wnioskodawcę zasiłku stałego, zasiłku okresowego, zasiłku rodzinnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego. Obecnie w ramach Zespołu roboczego prowadzonego przez NFOŚiGW (w skład zespołu wchodzi m.in. przedstawiciele Ministra Klimatu i Środowiska, przedstawiciele strony samorządowej, wojewodów i urzędów centralnych) prowadzone są prace w ramach II fazy wdrażania 3 Części Programu. Zespół aktualnie pracuje nad rozwiązaniem kwestii finansowania wsparcia w sposób możliwie najmniej angażujący finansowo najuboższych odbiorców, dla których podstawową barierą na początku jest zapewnieniem wkładu własnego na rozpoczęcie inwestycji.

Kolejnym programem, który również może zniwelować wysokość opłat za energię elektryczną jest Program „Mój Prąd”, dzięki któremu można stać się prosumentem i samodzielnie wytwarzać energię elektryczną, niezbędną do zaspokojenia potrzeb swojego gospodarstwa domowego. Jego celem jest

zwiększenie w Polsce produkcji energii elektrycznej z mikroinstalacji fotowoltaicznych, wzrost autokonsumpcji wytworzonej energii poprzez jej magazynowanie, a także zwiększenie efektywności zarządzania energią elektryczną. Program ten jest stale rozwijany, aby dostosować go do dynamicznie zmieniających warunków i zapewnić jego dostępność możliwie jak największej grupie odbiorców. Jest to unikatowy i jeden z największych w Europie programów finansowania energetyki prosumenckiej, przeznaczony dla osób fizycznych, które wytwarzają energię elektryczną na własne potrzeby. Od 15 kwietnia 2022 r. do rozpoczęto kolejny nabór wniosków w ramach tego programu. Warto wskazać, że nabór wniosków dedykowany jest dla prosumentów w nowym systemie net billing oraz dla dotychczasowych prosumentów, którzy zmienili system rozliczania z systemu opustów na nowy system net billing.

Rząd RP podejmuje szereg działań dotyczących poprawy sytuacji na rynku paliw, które są realizowane ze środków finansowych pochodzących ze sprzedaży uprawnień do emisji gazów cieplarnianych. W 2021 roku na mocy ustawy z dnia 15 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U.2021, poz. 1047), (zwana dalej ushe) ustanowiono krajowe ramy dla funkcjonowania Funduszu Modernizacyjnego (FM), który zarządza środkami finansowymi uzyskanymi ze sprzedaży w UE 2% całkowitej liczby uprawnień na aukcji w latach 2021–2030, z czego dla Polski przewidziane jest 43,41%, tych środków.

W ramach FM możliwe jest dofinansowanie realizacji inwestycji mających na celu modernizację krajowego systemu energetycznego oraz poprawę efektywności energetycznej, o których mowa w art. 50a ust. 1 ushe (w ramach obszarów priorytetowych), takich jak:

- wspieranie inwestycji w wytwarzanie i wykorzystywanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych lub
- wspieranie inwestycji w magazynowanie energii i modernizację sieci energetycznych, w tym rurociągów należących do systemów ciepłowniczych lub sieci przesyłu energii elektrycznej, oraz zwiększanie połączeń międzysystemowych między państwami członkowskimi Unii Europejskiej, lub
- wspieranie, we współpracy z partnerami społecznymi w regionach uzależnionych od stałych paliw kopalnych, sprawiedliwych przemian mających na celu ułatwienie pracownikom zmiany miejsca zatrudnienia oraz zdobywanie nowych i specjalistycznych umiejętności, wspieranie edukacji oraz inicjatyw zatrudnieniowych, a także nowych inicjatyw gospodarczych działających na zasadzie startup, lub
- wspieranie inwestycji w efektywność energetyczną, w tym w sektorach transportu, budownictwa, rolnictwa i odpadów. oraz w ust. 2 (w ramach obszarów niepriorytetowych), poza wskazanymi powyżej a mających na celu modernizację krajowego systemu energetycznego oraz poprawę efektywności energetycznej.

Wsparcie polega na tym, że programy priorytetowe dedykowane są poszczególnym obszarom i inwestycjom. Do chwili obecnej Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, jako operator FM, uruchomił nabory na następujące programy priorytetowe:

- Racjonalna gospodarka odpadami: Część 3) Wykorzystanie paliw alternatywnych na cele energetyczne;
- Rozwój infrastruktury elektroenergetycznej na potrzeby rozwoju stacji ładowania pojazdów elektrycznych;

- Renowacja z gwarancją oszczędności EPC (Energy Performance Contract) Plus;
- Moje Ciepło;
- Kogeneracja dla Energetyki i Przemysłu;
- Elektroenergetyka - Inteligentna infrastruktura energetyczna.

Spośród wymienionych powyżej programów, w szczególności „Renowacja z gwarancją oszczędności EPC (Energy Performance Contract) Plus” oraz „Moje ciepło” wychodzą naprzeciw potrzebom odbiorców indywidualnych służącym zapewnieniu ekologicznych źródeł ciepła i obniżenia zapotrzebowania na energię.

W ramach programu priorytetowego „Renowacja z gwarancją oszczędności EPC (Energy Performance Contract) Plus” przewidziano wsparcie na prace modernizacyjne budynków mieszkalnych wielorodzinnych oraz budynków użyteczności publicznej umożliwiające zmniejszenie zużycia energii przynajmniej o 30% w stosunku do stanu istniejącego. Natomiast Program Priorytetowy „Moje ciepło” ma na celu wsparcie rozwoju ogrzewnictwa indywidualnego i rozwoju energetyki prosumenckiej w obszarze powietrznych, wodnych i gruntowych pomp ciepła w nowych budynkach mieszkalnych jednorodzinnych.

Programy priorytetowe FM są przygotowywane cyklicznie i będą realizowane do 2030 r. Ich celem jest wsparcie realizacji inwestycji z zakresu transformacji energetycznej.

Kolejnym istotnym źródłem wsparcia będzie Fundusz Transformacji Energetyki (FTE). Ministerstwo Klimatu i Środowiska przygotowało i obecnie proceduje (etap uzgodnień międzyresortowych) projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw (UA7), który dotyczy utworzenia FTE. FTE, podobnie jak FM będzie również zasilany dochodami ze sprzedaży w drodze aukcji uprawnień do emisji dwutlenku węgla. W ramach funduszu finansowane będzie szerokie spectrum działań związanych z transformacją klimatyczną, w tym realizacja inwestycji w sektorze energetycznym, w przemyśle oraz u odbiorców indywidualnych.

Rząd RP podejmuje szerokie działania na arenie europejskiej, również w ramach prowadzonych obecnie prac nad pakietem Fit for 55, na rzecz zapewnienia jak najkorzystniejszych warunków transformacji energetycznej dla obywateli i podmiotów gospodarczych. W szczególności wskazuje się przedstawicielom Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego oraz naszym partnerom z innych państw członkowskich na specyficzną sytuację wyjściową polskiego systemu energetycznego. Celem tych negocjacji jest również uzyskanie możliwie jak największych środków finansowych na transformację energetyczną i poprawę efektywności energetycznej.

Wskazane rozwiązania pozwalają wspomóc najbardziej potrzebujące osoby i rodziny, których wzrost cen dotknął w największym stopniu oraz ograniczają negatywny wpływ wzrostu cen surowców energetycznych na rynkach światowych w odniesieniu do polskich obywateli.

W Ministerstwie Klimatu i Środowiska analizowane są dalej idące rozwiązania, mające na celu łagodzenie skutków wzrastających kosztów zakupu ciepła dla obywateli. Obecna sytuacja geopolityczna wywołana agresją Rosji na Ukrainę otwiera nowe ryzyka wzrostów cen ciepła wytwarzanego także z innych nośników energii, w szczególności z węgla. Stąd konieczność wypracowania rozwiązania kompleksowego, obejmującego wsparciem jak najszerszy krąg potrzebujących.

Z poważaniem

Małgorzata Golińska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:
Departament Spraw Parlamentarnych KPRM